

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.12.1996, sp. zn. 2 Tzn 196/96, ECLI:CZ:NS:1996:2.TZN.196.1996.1

Číslo: 26/1997

Právní věta: Rozhoduje-li soud o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody za situace, kdy jde o výkon více postupně uložených trestů, musí ve výroku usnesení výslovně uvést všechny tresty, které se z hlediska ustanovení § 61 odst. 1 tr.zák. považují za trest jediný (§ 64 zák. č. 59/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Jestliže je o podmíněném propuštění z výkonu téhož trestu odnětí svobody znovu rozhodnuto po zrušení předchozího pravomocného usnesení o podmíněném propuštění, započítá se do nově stanovené zkušební doby doba, po kterou podmíněně propuštěný vedl řádný život a která spadala do zkušební doby stanovené původním rozhodnutím o podmíněném propuštění, a to analogicky podle § 59 odst. 3 tr.zák. a § 334 odst. 1 tr.ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.12.1996

Spisová značka: 2 Tzn 196/96

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Podmíněné propuštění

Předpisy: 140/1961 Sb. § 59 odst. 3
§ 61 odst. 1 141/1961 Sb. § 334 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 26

Podmíněné propuštění

Rozhoduje-li soud o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody za situace, kdy jde o výkon více postupně uložených trestů, musí ve výroku usnesení výslovně uvést všechny tresty, které se z hlediska ustanovení § 61 odst. 1 tr. zák. považují za trest jediný (§ 64 zák. č. 59/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Jestliže je o podmíněném propuštění z výkonu téhož trestu odnětí svobody znovu rozhodnuto po zrušení předchozího pravomocného usnesení o podmíněném propuštění, započítá se do nově stanovené zkušební doby doba, po kterou podmíněně propuštěný vedl řádný život a která spadala do zkušební doby stanovené původním rozhodnutím o podmíněném propuštění, a to analogicky podle § 59 odst. 3 tr. zák. a § 334 odst. 1 tr. ř.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 12. 1996 sp. zn. [2 Tzn 196/96](#))

K stížnosti pro porušení zákona zrušil Nejvyšší soud usnesení Okresního soudu Brno-venkov ze dne 8. 11. 1991 sp. zn. Pp 218/91 a znovu rozhodl tak, že obviněný R. P. se podmíněně propouští z výkonu trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 17. 4. 1991 sp. zn. 13 T 59/91, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 5. 1991 sp. zn. 4 To 194/91, a trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 17. 4. 1990 sp. zn. 13 T 34/90, ve spojení s usnesením Okresního soudu v Bruntále ze dne 10. 7. 1991 č.j. 13 T 34/90-49 a s usnesením Okresního soudu v Bruntále ze dne 10. 7. 1991 č.j. 13 T 34/90-50. Podle § 63 odst. 1 tr. zák. se stanoví zkušební doba na osmáct měsíců.

Z odůvodnění:

Usnesením Okresního soudu Brno-venkov ze dne 8. 11. 1991 sp. zn. Pp 218/91 byl obviněný R. P. podle § 61 odst. 1 písm. a) tr. zák. podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, který mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 17. 4. 1991 sp. zn. 13 T 59/91, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 5. 1991 sp. zn. 4 To 194/91, a podle § 63 odst. 1 tr. zák. mu byla stanovena zkušební doba v trvání osmácti měsíců. Usnesení nabylo právní moci dnem vyhlášení, tj. dnem 8. 11. 1991. Téhož dne byl obviněný z výkonu trestu podmíněně propuštěn i fyzicky.

Ministr spravedlnosti podal dne 28. 11. 1996 ve prospěch obviněného stížnost pro porušení zákona proti pravomocnému usnesení Okresního soudu Brno-venkov. Namítl, že Okresní soud Brno-venkov rozhodoval o podmíněném propuštění za situace, kdy obviněný měl ještě vykonat trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců uložený ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 34/90, a že tuto okolnost nevzal při rozhodování v úvahu. Podle ministra spravedlnosti měl Okresní soud Brno-venkov vycházet z toho, že polovinou trestu ve smyslu § 61 odst. 1 tr. zák. se při postupně uložených trestech odnětí svobody rozumí polovina doby součtu trestů odnětí svobody postupně uložených. Podle těchto námitek měl Okresní soud Brno-venkov správně rozhodnout o podmíněném propuštění z výkonu obou trestů odnětí svobody, které byly obviněnému uloženy ve věcech Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 59/91 a sp. zn. 13 T 34/90. V závěru stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil vytykané porušení zákona, ke kterému došlo v neprospěch obviněného, aby zrušil napadené usnesení a aby dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř., tj. aby přikázal nové projednání a rozhodnutí věci.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Podstatou porušení zákona se stalo to, že Okresní soud Brno-venkov si při rozhodování o podmíněném propuštění obviněného z výkonu trestu odnětí svobody neujasnil, které tresty odnětí svobody obviněný vykonává. Tak došlo k tomu, že Okresní soud Brno-venkov nerespektoval zásadu, že při postupně uložených trestech odnětí svobody se polovinou trestu ve smyslu § 61 odst. 1 tr. zák. rozumí polovina doby součtu trestů odnětí svobody postupně uložených (k tomu viz č. 30-II/1974 Sb. rozh. tr.). To mimo jiné znamená, že jsou-li jinak splněny zákonné předpoklady podmíněného propuštění, musí soud rozhodnout o podmíněném propuštění z výkonu všech postupně uložených trestů odnětí svobody. Tuto skutečnost také musí výslovně vyjádřit ve výroku rozhodnutí.

V posuzovaném případě Okresní soud Brno-venkov vycházel pouze z toho, že obviněný vykonává trest odnětí svobody uložený ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 59/91, a pominul trest odnětí svobody uložený obviněnému ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 34/90.

Ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 59/91 byl rozsudkem tohoto soudu ze dne 17. 4. 1991 za pokus trestného činu krádeže podle § 8 odst. 1 a § 247 odst. 2 tr. zák., ve znění zák. č. 175/1990 Sb., obviněnému uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na jeden rok se zařazením do druhé nápravně výchovné skupiny. Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 5. 1991 sp. zn. 4 To 194/91 bylo odvolání obviněného jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítnuto. Obviněný nastoupil výkon tohoto trestu dne 30. 5. 1991, přičemž od 23. 1. 1991 do 29. 5. 1991 byl ve vazbě, která mu byla započtena do trestu.

Ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 34/90 byl rozsudkem tohoto soudu ze dne 17. 4. 1990 za pokus trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1 a § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., ve znění účinném do 30. 6. 1990, obviněnému uložen podmíněný trest odnětí svobody na jeden rok se zkušební dobou na dva roky. Tento rozsudek nabyl právní moci v řízení před okresním soudem jako soudem prvního stupně. Usnesením Okresního soudu v Bruntále ze dne 10. 7. 1991 sp. zn. 13 T 34/90 byl podle čl. II. odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. uvedený trest zkrácen na dobu čtyř měsíců, přičemž zkušební doba podmíněného odsouzení zůstala nedotčena. Usnesením Okresního soudu v Bruntále ze dne 10. 7. 1991 sp. zn. 13 T 34/90 bylo podle § 60 odst. 1 tr. zák. rozhodnuto, že se tento trest vykoná a že obviněný se pro výkon trestu zařazuje do druhé nápravně výchovné skupiny. Obě citovaná usnesení nabyla právní moci v řízení před okresním soudem jako soudem prvního stupně. Poté byl dne 28. 8. 1991 nařízen výkon trestu odnětí svobody, přičemž s výkonem trestu mělo být započato ihned po ukončení výkonu trestu uloženého ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 59/91.

Z uvedeného je zřejmé, že Okresní soud Brno-venkov rozhodoval o podmíněném propuštění obviněného z výkonu trestu odnětí svobody za okolností, kdy šlo o výkon dvou postupně uložených trestů odnětí svobody, a to jednak ve výměře jednoho roku ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 59/91, jednak ve výměře čtyř měsíců, tj. ve výměře zkrácené podle čl. II. odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 34/90. Součet výměry obou trestů tedy činil šestnáct měsíců a polovinu této výměry ve smyslu § 61 odst. 1 tr. zák. představovala doba osmi měsíců.

Ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 59/91 obviněný s přihlédnutím k započtení vazby vykonával trest odnětí svobody od 23. 1. 1991, takže doba osmi měsíců jako polovina celkové výměry postupně uložených trestů uplynula dne 23. 9. 1991. Vzhledem k tomu, že Okresní soud Brno-venkov rozhodl o podmíněném propuštění obviněného dne 8. 11. 1991, nedošlo k porušení zákona v tom směru, že by pro podmíněné propuštění nebyl splněn předpoklad spočívající ve vykonání poloviny celkové výměry postupně uložených trestů.

Okresní soud Brno-venkov porušil napadeným usnesením zákon v ustanovení § 61 odst. 1 tr. zák. v tom směru, že rozhodl o podmíněném propuštění obviněného pouze z výkonu trestu uloženého ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 59/91, a nikoli též z výkonu trestu uloženého ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 34/90. Okresní soud Brno-venkov tak porušil zákon v neprospěch obviněného, neboť svým rozhodnutím vytvořil stav, při kterém na trest uložený ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 34/90 nelze pohlížet jako na vykonaný § 64 odst. 2, 3 tr. zák. a při kterém obviněný nemůže dosáhnout zahlazení odsouzení § 69 odst. 1 tr. zák.

Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil zjištěné porušení zákona a podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení Okresního soudu Brno-venkov. Zároveň Nejvyšší soud zrušil také všechna další rozhodnutí, která na zrušené usnesení obsahově navazovala a která zrušením napadeného usnesení pozbyla podkladu, zejména též usnesení Okresního soudu Brno-venkov ze dne 23. 2. 1994 sp. zn. Pp 218/91, jímž bylo podle § 64 odst. 1 tr. zák. rozhodnuto, že se ve zkušební době podmíněného propuštění obviněný osvědčil.

Pokud jde o další postup, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že není třeba přikazovat Okresnímu soudu Brno-venkov nové projednání a rozhodnutí věci, pokud jde o podmíněné propuštění. Nejvyšší soud v této souvislosti shledal, že podle § 271 odst. 1 tr. ř. může sám rozhodnout o podmíněném propuštění obviněného z výkonu trestu odnětí svobody uloženého jednak ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 59/91 a jednak ve věci Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 13 T 34/90 a o stanovení zkušební doby, jejíž trvání zvolil stejně jako Okresní soud Brno-venkov na osmnáct měsíců se zřetelem k ustanovení § 273 tr. ř.

Pro úplnost považuje Nejvyšší soud za vhodné připomenout, že Okresní soud Brno-venkov nyní analogicky podle § 59 odst. 3 tr. zák., § 334 odst. 1 tr. ř. rozhodne o započtení doby od 8. 11. 1991 do 8. 5. 1993, po kterou obviněný vedl řádný život, do zkušební doby stanovené tímto rozsudkem Nejvyššího soudu. Příslušnost Okresního soudu Brno-venkov k tomuto rozhodnutí vyplývá z analogického použití ustanovení § 333 odst. 1 tr. ř. Tím bude vytvořen předpoklad pro to, aby ohledně obou trestů nastal účinek, že se považují za vykonané dnem, kdy fakticky došlo k podmíněnému propuštění obviněného na podkladě původního rozhodnutí, tj. dnem 8. 11. 1991 § 64 odst. 3 tr. zák.